

Міністерство освіти і науки України
Північно-Східний науковий центр НАН України та МОН України
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Тези

**73-ї наукової конференції професорів, викладачів,
наукових працівників,
аспірантів та студентів університету**

Том 1

21 квітня – 13 травня 2021 р.

Полтава 2021

«Галлек кинув зброю на тренувальний стіл, розклав їх в ряд-рапіри, стилети, кинджали, паралізатори з повільними дротиками, поясні щити» [1, с.3]. Деяка специфічна лексика (назви зброї тощо) має еквіваленти у сучасному житті, проте деякі з них (*the slow-pellet stunners* і *the shield belts*) є суто авторськими неологізмами. Їх було перекладено методом заміни: *паралізатори з повільними дротиками, поясні щити*. Часом перекладачі використовують описовий метод, пояснюючи читачеві принцип роботи механізму. При перекладі сполучення *lined them up* для уточнення було додано слово *ряд*, оскільки в англійській мові для цього використовують сполуку *to line up*. Ім'я одного із героїв твору, *Halleck*, було перекладено методом транскрибування – *Галлек*.

Отже, найбільше складнощів при перекладі наукової фантастики, зокрема творчості Ф.Герберта, викликали саме авторські неологізми, які, хоча і ґрунтувалися на авторському світобаченні, однак мали глибоке наукове підґрунтя. У таких випадках перекладачі вдаються до заміни і описового методу та різноманітних трансформацій, щоб зберегти адекватність оригіналу.

Література

1. Герберт Ф. Дюна. Харків: Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2017. 656 с.
2. Собачинський Р. Переклад авторської лексики науково-фантастичних творів. <http://englishcontext.kpnu.edu.ua/2020/04/01/> / *pereklad-avtorskoi-leksyky-naukovo-fantastychnykh-tvoriv-na-materiali-romanu-f-herberta-diuna/*
3. Herbert Frank. DUNE [Електронний ресурс]. <https://novels80.com/241224-dune.html>

УДК 369.013

С.В. Кісь, студентка групи 301 ГФ,
Науковий керівник:
О.П. Кальнік, к. пед. н.
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ КОМП'ЮТЕРНОГО СЛЕНГУ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Надзвичайно стрімкий розвиток інформаційних технологій, зокрема інтенсивний процес проникнення комп'ютерів у сферу повсякденного життя більшості населення, спричиняє появу нової динамічної системи – комп'ютерного сленгу. Комп'ютерна технологія – наука відносно нова, її лексична складова безупинно поповнюється та вдосконалюється, відображаючи процеси ускладнення та модернізації в самій галузі комп'ютерних та інформаційних систем. Тому і зростає необхідність в глибшому дослідженні комп'ютерної мови.

Наприкінці ХХ ст. – початку ХХІ ст. учені починають активно цікавитися проблемами функціонування комп'ютерного сленгу та проводити систематичні дослідження його формування в українській мові, зокрема вивчення способів утворення та переходу слів зі стандартних мовних одиниць у сленгові. Комп'ютерний сленг – це набір стилістично маркованих слів, не властивих

літературній мові, які спочатку були у вжитку в членів ізольованих груп комп'ютерних спеціалістів, але з часом почали поширюватися серед людей, які користуються комп'ютерами як в професійній, так і в побутовій сфері та в яких виникає необхідність у "полегшеному" варіанті спілкування [3].

Для кращого розуміння Інтернет-сленгізмів треба знати, як утворюються терміни комп'ютерного сленгу. Шляхи та способи формування комп'ютерних сленгізмів дуже різноманітні, але основна їх мета – пристосувати англійське слово до української дійсності та зробити його придатним для постійного використання.

Основними методами поповнення комп'ютерного сленгу є:

- калька (*user* – юзер);
 - напівкалька (запозичення основи) (*to connect* – конектитися);
 - фонетична мімікрія - метод, що ґрунтується на фонетичному збігові семантично несхожих загальноживаних слів та англійського комп'ютерного сленгу (*shareware* – шаровари);
 - переклад:
 - а) з використанням стандартної лексики в особливому значенні (*virus* – вірус);
 - б) з використанням сленгу інших професійних груп (*hardware* – залізо)
- [1].

З огляду на те, що сленг є найрухливішим шаром лексики та жоден словник не в змозі наздогнати виникнення та розвиток сленгових одиниць, виникають неабиякі труднощі при пошуку відповідного еквіваленту при перекладі на українську мову. На думку Є. Єнікєєвої, до основних засобів перекладу американського комп'ютерного сленгу належать: транслітерація та транскрипція, калькування, експлікація (описовий переклад) [2].

Отже, комп'ютерний сленг є невіддільною реалією сьогодення і завдяки своєму глобальному пресингу (Інтернет, телебачення) чинить найбільший вплив на інші варіанти сленгу. Він буде розвиватися, змінюватися, поповнюватися новими структурними моделями, набувати нових форм, аж поки не зупиниться розвиток комп'ютерної ери. Найчастіше продуктивним способом творення одиниць комп'ютерного сленгу української мови є запозичення з англійської мови. Але при перекладі сленгізми на момент їх появи в мові найчастіше підпадають під поняття "безеквівалентна лексика", слова які ще не зафіксовані в словниках. А отже, зростає все більша потреба в перекладі одиниць комп'ютерного сленгу, в їх систематизації.

Література

1. Горшков П. А. *Сленг хакеров и геймеров в Интернете: автореф. дис. Москва, 2006. 21 с.*
2. Єнікєєва Є. М. *Особливості перекладу комп'ютерних термінів на українську мову. Вісник СумДУ. 2001. № 5 (26). С. 54–59.*
3. Матвійчук М. І. *Особливості комп'ютерного сленгу: вживання, формування, переклад. Науковий вісник кафедри Юнеско КНЛУ. Київ, 2011. №24. 98 с.*